

Doniyor kitobi — bir yuz oltmishinchi

Doniyorning so'nggi vahiyining bashoratli ahamiyati: Oxirgi kunlar uchun haqiqatni ochib berish

Jeff Pippenger

2024-03-26

O'ninchi bobda Doniyor abadiy xushxabarning uch bosqichli jarayoni orqali motam kunlaridan tiriltirilgan shaxs sifatida ko'rsatiladi. So'ng Jabroil Doniyorga o'n birinchi bobning bashoratli tarixini bayon qiladi va shu tariqa ulug' Hiddekel daryosining nuriga oid tarixni aniqlab beradi.

“Xudoning Kalomini ancha yaqinroq tadqiq etishga ehtiyoj bor. Ayniqsa, Daniel va Vahiy kitoblariga ishimiz tarixida ilgari hech qachon bo'lmagan darajada e'tibor qaratilishi lozim. Ba'zi yo'nalishlarda Rim hokimiyati va papalik haqida aytadigan gapimiz kamroq bo'lishi mumkin, biroq biz Xudoning Ruhi ilhomi ostida payg'ambarlar va havoriylar yozgan narsalarga e'tiborni qaratishimiz kerak. Muqaddas Ruh, ham bashorat berilishida, ham tasvirlangan voqealarda, masalalarni shunday shakllantirganki, bundan maqsad inson omili ko'zdan chetda tutilsin, Masihda yashirin bo'lsin, osmonning Rabbiiy Xudosi va Uning qonuni esa ulug'lansin.”

“Doniyor kitobini o'qing. Unda tasvirlangan saltanatlar tarixini nuqtama-nuqta yodga oling. Davlat arboblari, kengashlar, qudratli qo'shinlarni ko'ring va Xudo insonlarning mag'rurligini qanday pastga tushirganini, insoniy shon-shuhratni qanday tuproqqa qorish qilganini anglang. Faqatgina Xudo buyuk sifatida namoyon etiladi. Payg'ambarning vahiyda U bir qudratli hukmdorni ag'darib, boshqasini o'rnatayotgan holda ko'rinadi. U koinotning Hukmdori, O'zining abadulabad shohligini o'rnatishga hozirlanayotgan Zot — Qadimiy Kunlar Egasi, tirik Xudo, barcha donolikning Manbai, hozirgi zamonning Hokimi, kelajakni Ochib Beruvchi sifatida ayon qilinadi. O'qing va tushuning: inson o'z jonini behudalik sari ko'targanida, naqadar qashshoq, naqadar ojiz, naqadar qisqa umrli, naqadar xatoga moyil, naqadar aybdor ekan.”

“Ishayo orqali Muqaddas Ruh bizning e'tiborimizning bosh nishoni sifatida Xudoga, tirik Xudoga — Masihda ochib berilgan Xudoga — qaratadi. ‘Zero, bizga bir Bola tug'ildi, bizga bir O'g'il berildi; hukmronlik Uning yelkasida bo'lur; va Uning nomi Ajoyib, Maslahatchi, Qudratli Xudo, Abadiy Ota, Tinchlik Shahzodasi deb atalur’ [Ishayo 9:6].”

“Daniyelning bevosita Xudodan olgan nuri ayniqsa mana shu oxirgi kunlar uchun berilgan edi. U Ulai va Hiddekel bo'ylarida, Shinarning buyuk daryolari yonida ko'rgan vahiyilar hozir bajo bo'lish jarayonidadir, va bashorat qilingan barcha voqealar tez orada amalga oshgan bo'ladi.” Manuscript Releases, 16-jild, 333, 334.

Muqaddas Ruh Doniyorning oxirgi vahiyidagi bashoratning berilishida va “voqealar”da ishlarni shunday shakllantirdiki, birinchi bob (o'ninchi) xuddi oxirgi bob (o'n ikkinchi) kabi, keyingi kunlarda Xudoning xalqining tajribasini ifodalaydi. Hiddekel daryosi nurini tashkil etuvchi o'sha uch bobning shakllantirilishi, ya'ni “ayniqsa shu oxirgi kunlar uchun berilgan” nur, “haqiqat”ning

uch bosqichli ta'rifini ifodalash uchun mo'ljallangan edi. Birinchining oxirgisi bilan muvofiqlashuvida va o'rtadagining isyonni ifodalashida, biz nafaqat ibroniy alifbosining birinchi, o'n uchinchi va oxirgi harflari bilan hosil qilingan ibroniycha "haqiqat" so'zining tuzilishini, balki Alfa va Omeganing imzosini ham ko'ramiz.

Doniyor kitobining o'ninchi bobi yigirma besh yuz yigirma yilga oid "chazon" vahiyini ham, ikki ming uch yuz yilga oid "mareh" vahiyini ham tushunadigan bir yuz qirq to'rt ming kishini aniqlab beradi. Ular nafaqat o'sha ikki vahiyini tushunadilar, balki "ko'rinish"ning ayollik va sabab yasovchi "marah" vahiyi hosil qiladigan imon orqali oqlanish tajribasiga ham egadirlar.

"Aql va jon uchun, tana uchun bo'lgani kabi, kuch-g'ayrat sa'y-harakat orqali qo'lga kiritilishi Xudoning qonunidir. Taraqqiy ettiradigan narsa mashqdir. Ushbu qonunga muvofiq ravishda, Xudo O'z Kalomida aqliy va ruhiy kamolot uchun vositalarni taqdim etgan."

"Muqaddas Kitobda insonlar ushbu hayot uchun ham, kelajakdagi hayot uchun ham munosib bo'lishlari uchun anglashlari zarur bo'lgan barcha tamoyillar mujassamdir. Va bu tamoyillarni hamma tushunishi mumkin. Uning ta'limotini qadrlash ruhiga ega bo'lgan hech kim Muqaddas Kitobdan biror parchani o'qib, undan qandaydir foydali fikr olmasdan qolmaydi. Ammo Muqaddas Kitobning eng qimmatli ta'limoti vaqti-vaqti bilan yoki uzuq-yuluq o'rganish orqali qo'lga kiritilmaydi. Undagi buyuk haqiqatlar tizimi shunday tarzda bayon etilmaganki, uni shoshqaloq yoki beparvo o'quvchi darrov ilg'ab olsin. Uning ko'plab xazinalari yuzaning ancha tubida yotadi va ularga faqat tirishqoq tadqiqot hamda uzluksiz sa'y-harakat bilangina erishish mumkin. Buyuk yaxlitlikni tashkil etuvchi haqiqatlar izlab topilishi va yig'ib olinishi kerak, 'bu yerda ozgina, u yerda ozgina'. Ishayo 28:10."

"Shunday qilib izlab topilib bir joyga jamlanganda, ular bir-biriga mutlaqo mukammal mos tushishi ma'lum bo'ladi. Har bir Injil boshqalariga qo'shimchadir, har bir bashorat boshqasining sharhidir, har bir haqiqat boshqa biror haqiqatning rivojidir. Yahudiy tartibotining timsollari Injil orqali ravshan bo'ladi. Xudoning kalomidagi har bir tamoyil o'z o'rniga ega, har bir voqea o'z ahamiyatiga egadir. Va bu butun tuzilma, reja va ijro jihatidan, o'z Muallifiga shahodat beradi. Bunday tuzilmani Cheksiz Zotning ongidan boshqa hech qanday aql na tasavvur qila oladi, na yarata oladi.

"Turli qismlarni tadqiq etish va ularning o'zaro munosabatini o'rganishda, inson ongining eng yuksak qobiliyatlari g'oyat kuchli faoliyatga chorlanadi. Hech kim bunday tadqiqot bilan shug'ullanib, aqliy qudratini rivojlantirmasdan qolmaydi.

"Muqaddas Kitobni o'rganishning aqliy qimmatini faqat haqiqatni izlab topish va uni bir joyga jamlashdangina iborat emas. U, shuningdek, bayon etilgan mavzularni anglash uchun talab qilinadigan sa'y-harakatda ham namoyon bo'ladi. Faqat oddiy, kundalik masalalar bilan band bo'lgan aql mittilashadi va zaiflashadi. Agar u hech qachon ulug' va keng qamrovli haqiqatlarni tushunishga majbur etilmasa, vaqt o'tishi bilan o'sish quvvatini yo'qotadi. Bu tanazzuldan saqlovchi vosita va rivojlanishga turtki sifatida, Xudoning Kalomini o'rganish bilan tenglasha oladigan boshqa hech narsa yo'q. Aqliy tarbiya vositasi sifatida Muqaddas Kitob har qanday boshqa kitobdan, hatto barcha boshqa kitoblar birgalikda olinganidan ham ta'sirchanroqdir. Uning mavzularining ulug'vorligi, bayonlarining salobatli soddaligi,

tasvirlarining go‘zalligi fikrlarni boshqa hech narsa qila olmagan darajada jonlantiradi va yuksaltiradi. Vahiyning dahshatli ulug‘ haqiqatlarini anglash uchun qilinadigan sa’y-harakat beradigan aqliy quvvatni boshqa hech qanday o‘rganish bera olmaydi. Shu tariqa Cheksiz Zotning fikrlari bilan aloqaga keltirilgan aql kengaymay va mustahkamlanmay qolmaydi.

“Muqaddas Kitobning ruhiy tabiatni rivojlantirishdagi qudrati bundan ham buyukdir. Xudo bilan muloqot uchun yaratilgan inson faqat shunday muloqotdagina o‘zining haqiqiy hayoti va kamolotini topa oladi. O‘zining eng oliy quvonchini Xudoda topish uchun yaratilgan holda, u yurak intilishlarini tinchita oladigan, jonning ochligi va chanqog‘ini qondira oladigan narsani boshqa hech narsada topa olmaydi. Xudoning Kalomini samimiy va ta’lim olishga tayyor ruh bilan o‘rganib, uning haqiqatlarini anglashga intilgan kishi, uning Muallifi bilan aloqaga keltiriladi; va o‘z tanlovi bundan mustasno, uning kamolot imkoniyatlarining chegarasi yo‘qdir.”

“Uslubi va mavzularining keng qamrovi bilan Muqaddas Kitob har bir aqlni qiziqtiradigan va har bir qalbgga ta’sir etadigan narsani o‘zida mujassam etadi. Uning sahifalarida eng qadimgi tarix; hayot haqiqatiga eng yaqin tarjimai hollar; davlatni boshqarish, xonadonni tartibga solish uchun zarur bo‘lgan boshqaruv tamoyillari — insoniy donolik hech qachon tenglasha olmagan tamoyillar mavjuddir. Unda eng teran falsafa, eng shirin va eng ulug‘vor she’riyat, eng jo’shqin va eng ta’sirchan ifodalar jamlangandir. Har qanday inson muallifining asarlaridan qiymat jihatidan behad ustun bo‘lgan Muqaddas Kitob yozuvlari, hatto faqat shu tarzda ko‘rib chiqilganda ham shundaydir; ammo ularga buyuk markaziy fikr bilan bo‘lgan aloqasi nuqtai nazaridan qaralganda, ularning qamrovi benihoya kengroq, qadri esa benihoya yuksakroqdir. Bu fikrning nurida qaralganda, har bir mavzu yangi ahamiyat kasb etadi. Eng sodda bayon qilingan haqiqatlarning o‘zida osmon qadar yuksak va abadiyatni qamrab oladigan tamoyillar mujassamdir.”

«Muqaddas Kitobning markaziy mavzusi, butun kitobdagi boshqa barcha mavzular jam bo‘ladigan mavzu, qutqarilish rejasidir, ya’ni inson qalbida Xudoning siymosini qayta tiklashdir. Edenda e’lon qilingan hukmdagi umidning ilk ishorasidan tortib, Vahiyning ana o’sha so‘nggi ulug‘ va’dasigacha: “Ular Uning yuzini ko‘radilar; va Uning nomi ularning peshonalarida bo‘ladi” (Vahiy 22:4), Muqaddas Kitobdagi har bir kitobning va har bir parchanning asosiy mazmuni mana shu ajoyib mavzuning ochib borilishidir, — insonning yuksaltirilishi, — ya’ni Xudoning qudrati, “U Rabbimiz Iso Masih orqali bizga g‘alaba beradi.” 1 Korinfliklarga 15:57.» Ta’lim, 123–125.

Hozirgina keltirilgan parchada Muqaddas Kitobga adabiyotning qaysi yo‘nalishi nuqtai nazaridan qaralmasin, u inson tomonidan yaratilgan har qanday asardan beqiyos darajada ustun ekanligi ko‘rsatib beriladi. Oqsoch opa shunday degan edi: “Uning sahifalarida eng qadimiy tarix; hayotga eng muvofiq tarjimai hol; davlatni boshqarish, xonadonni tartibga solish uchun boshqaruv tamoyillari — inson donoligi hech qachon tenglasha olmagan tamoyillar uchraydi. Unda eng chuqur falsafa, eng latif va eng yuksak, eng jo’shqin va eng ta’sirli she’riyat mavjud”, va “bunday bir tuzilishni Cheksiz Zotning ongidan boshqa hech qanday aql na tasavvur qila olardi, na bunyod eta olardi.”

Adabiyotning tuzilishini belgilab beradigan qoidalarni aniqlovchi insoniyat tan olgan barcha qoidalar Muqaddas Kitob tomonidan ortda qoldiriladi. Insoniyat universitetlarida o'rtacha yoki undan past darajadagi adabiyot bilan inson adabiyotining durdonalarigacha bo'lgan farqni belgilab beruvchi tamoyillarning barchasi ham Muqaddas Kitob tomonidan ortda qoldiriladi. Shuni nazarda tutgan holda, butun Muqaddas Kitobdagi bashoratli guvohlikning cho'qqisi, ulug' xulosasi Doniyorning so'nggi vahiyida ifodalanishini e'tirof etish joizdir. Bu bashoratli guvohlikning toj toshidir, va inson adabiyotida Doniyor kitobining o'n birinchi bobi, birinchi oyatdan boshlanib, o'n ikkinchi bobning to'rtinchi oyatigacha davom etadigan guvohlikka yaqinlasha oladigan biror cho'qqi yo'q.

Vahiy kitobida Muqaddas Kitobning barcha kitoblari jamlanib, nihoyasiga yetadi; va Vahiyda Doniyor kitobidagi ayni bashorat yo'nalishlari yana ko'tariladi, ammo o'zaro munosabatda Doniyor kitobi birinchi zikr, Vahiy esa oxirgisidir. Birinchi zikrda hamma narsa mavjud, Doniyor kitobida ham hamma narsa mavjud, va bu kitobning cho'qqisi Xiddekel daryosi bo'yida berilgan vahiydir. O'sha vahiyda ifodalangan voqealarning cho'qqisi qirqinchi oyatda boshlanib, kitob o'n ikkinchi bobning to'rtinchi oyatida muhrlanguncha davom etadi. O'sha oyatlar qadimdagi muqaddas kishilar, jumladan Oqsoqol White, tomonidan aytilgan yoki yozib qoldirilgan har bir bashorat haqiqatining ulug' yakunini ifodalaydi.

O'n birinchi bobdagi o'sha xulosaga olib keladigan narsa — aynan shu bob ichidagi tarixlardir; ular o'n birinchi bobning so'nggi olti oyatini to'g'ri tushunish uchun guvohlik beradi, u yerda ajdarho, mahluq va soxta payg'ambardan iborat uch karra dushmanlar endi dunyoni insoniyat sinov muddatining yakuniga olib bormoqdalar. Opa Uayt bu ichki tamoyilni bevosita aniqlab beradi.

“Bizning yo'qotishga vaqtimiz yo'q. Oldimizda g'oyat og'ir zamonlar turibdi. Dunyo urush ruhi bilan junbushga kelgan. Yaqinda bashoratlardagi aytilgan musibat manzaralari yuz beradi. Doniyor kitobining o'n birinchi bobidagi bashorat deyarli to'liq bajo bo'lishiga yetib kelgan. Bu bashoratning bajo bo'lishida yuz bergan tarixning ko'p qismi takrorlanadi. O'ttizinchi oyatda shunday bir qudrat haqida so'z yuritiladi: u 'xafalanib qaytadi va muqaddas ahdga qarshi g'azab qiladi; u shunday qiladi; u yana qaytib, muqaddas ahdni tark etganlar bilan til biriktiradi. Qo'shinlar uning tomonidan turadi, va ular qudrat ma'badini harom qiladilar, kundalik qurbonlikni olib tashlaydilar hamda vayron qiluvchi jirkanch narsani o'rnatadilar. Ahdga qarshi yovuzlik qiluvchilarni u xushomadlar bilan buzadi; ammo o'z Xudosini tanigan xalq qudratli bo'ladi va buyuk ishlar qiladi. Xalq orasidagi fahmli kishilar ko'plarga ta'lim beradilar; biroq ular ko'p kunlar davomida qilichdan, olovdan, asirlikdan va talon-torojdan yiqiladilar. Endi ular yiqilganlarida, ularga ozgina yordam beriladi; ammo ko'plar ularga xushomad bilan qo'shiladilar. Fahmlilardan ba'zilari esa ularni sinash, poklash va oqartirish uchun, oxirzamon vaqtigacha yiqiladilar; chunki bu hali belgilangan vaqt uchundir. Shoh esa o'z xohishicha ish qiladi; u o'zini har bir xudodan ustun qo'yib ulug'laydi va xudolar Xudosiga qarshi ajoyib gaplar gapiradi; va g'azab nihoyasiga yetguncha ravnaq topadi; chunki belgilab qo'yilgan narsa albatta amalga oshadi.' Doniyor 11:30–36.”

“Ushbu so'zlarda tasvirlanganlarga o'xshash manzaralar sodir bo'ladi. Biz, Xudodan qo'rqish qalblarida bo'lmagan insonlarning ongini Shayton tez sur'at bilan o'z nazorati ostiga

olayotganining dalillarini ko'rmoqdamiz. Hammalar ushbu kitobning bashoratlarini o'qib, anglab olsinlar, chunki biz hozir so'z yuritilgan musibat zamoniga kirib bormoqdamiz:

“Va o'sha vaqtda xalqing farzandlari uchun turuvchi ulug' shahzoda Mixoil o'rnidan turadi; va shunday bir musibat vaqti bo'ladiki, xalqlar paydo bo'lganidan o'sha vaqtgacha hech qachon bunday bo'lmagan; va o'sha vaqtda xalqingdan kitobda yozilgan holda topilgan har bir kishi qutqariladi. Va yer tuprog'ida uxlayotganlarning ko'plari uyg'onadi, ba'zilar abadiy hayotga, ba'zilar esa sharmandalik va abadiy nafratga. Va dono bo'lganlar osmon gumbazining yorqinligidek porlaydilar; ko'plarni solihlikka keltirganlar esa yulduzlar singari abadulabad porlaydilar. Ammo sen, ey Doniyor, bu so'zlarni yopib qo'y va kitobni oxirzamon vaqtigacha muhrlab qo'y; ko'plar u yoqdan bu yoqqa yuguradilar, va bilim ortadi.' Doniyor 12:1-4.” Manuscript Releases, 13-son, 394.

Ushbu parchada Opa Uayt avvalo Doniyor kitobining o'n birinchi bobiga murojaat qiladi, so'ngra esa “ushbu bashoratning amalga oshishida sodir bo'lgan tarixning katta qismi takrorlanadi” degan tamoyilni ko'rsatadi. Keyin u to'g'ridan-to'g'ri o'ttizinchi oyatdan o'ttiz oltinchi oyatgacha iqtibos keltiradi va shundan so'ng: “ushbu so'zlarda tasvirlanganlarga o'xshash manzaralar yuz beradi”, degan bayonotni beradi. O'ttizinchi oyatdan o'ttiz oltinchi oyatgacha bo'lgan qismini ko'rsatib, o'sha oyatlarga o'xshash manzaralar yuz berishini aytganidan keyin, u sinov muddatining yopilishini, ya'ni o'n ikkinchi bobning birinchi oyatida Mixailning oyoqqa turishini ko'rsatadi. Shu tariqa, u ana shu yetti oyatni ajratib ko'rsatmoqda va ularni Mixailning oyoqqa turishidan bevosita oldin keladigan tarix ichiga joylashtirmoqda.

Biz bir necha bor o'ttizdan o'ttiz oltinchi oyatlargacha bo'lgan tarixga va ularning Doniyor 11-bobning qirqdan qirq beshinchi oyatlarigacha bo'lgan qismiga qanday parallel ekaniga to'xtalganmiz; endi esa biz o'sha yakuniy olti oyatda takrorlangan 11-bobdagi bashoratli tarixning boshqa davrlarini ko'rib chiqishni boshlaymiz. Biroq, buni qilishdan oldin, biz o'ttizdan o'ttiz oltinchi oyatlargacha bo'lgan qismning qirqdan qirq beshinchi oyatlarga bo'lgan paralleli haqida yana bir bor qisqacha xulosa taqdim etamiz.

O'ttizinchi oyat butparast Rimdan papalik Rimiga o'tishni belgilaydi. Bu o'tish davri 330, 508, 533 va 538-yillar kabi sanalarni ko'rsatib beradigan turli xil bashoratli parchalarda yoritiladi. Muqaddas Kitob bashoratidagi to'rtinchi shohlikdan beshinchi shohlikka o'tishda boshqa bashoratli belgilarning ham bor, ammo o'ttiz birinchi oyatda butparast Rim, milodiy 496-yilda Klovis timsolida ifodalanganidek, papalik tarafida turadi. Oyatda dastlab Klovis orqali ifodalangan butparast kuchlar 508-yilga kelib papalikning yuksalishiga qarshi turgan har qanday butparast qarshilikni (“doimiy”ni) yo'qotish ishini amalga oshiradilar. O'sha davr urushlari “qudrat ma'badi” bilan ifodalangan ushbu tarix davomida Rim shahriga vayronagarchilik keltiradi, va 538-yilga kelib butparast kuchlar papalikni yer yuzining taxtiga o'tqazadilar, shundan so'ng u Orlean Kengashida yakshanba qonunini chiqaradi.

O'ttiz ikkinchi oyatdan o'ttiz oltinchi oyatgacha bo'lgan oyatlar papalikning Qorong'u asrlarning ming ikki yuz oltmish yili davomida Xudoning sodiqlariga qarshi olib borgan qotillik urushini ko'rsatadi. Oxir-oqibat, o'ttiz oltinchi oyatda papalik o'z nihoyasiga yetadi. Qirqinchi oyatda Reagan mahfiy ravishda Dajjol bilan ittifoq tuzdi; bu esa 508 yil bilan ifodalanganidek,

Protestantizmning qarshiligi olib tashlangan paytni belgiladi. Reagan'ning moliyaviy mablag'lar va harbiy qudratni safarbar etishga bo'lgan sadoqati 496 yilda papalikni qo'llab-quvvatlash uchun oyoqqa turgan "qurollar" orqali timsollangan edi. Butparast Rimning qudrat maskani bo'lgan ma'badining vayron qilinishi, Rim shahri orqali ifodalangan holda, yaqin orada keladigan yakshanba qonuni paytida AQSh Konstitutsiyasining yo'q qilinishini timsollaydi, chunki Konstitutsiya Qo'shma Shtatlar uchun qudrat maskanidir. Yakshanba qonuni chog'ida papalik 538 yil bilan ifodalanganidek, yana bir bor yer yuzining taxtiga o'tqaziladi.

Shundan so'ng, zulmat asrlarida 538 yildan 1798 yilgacha bo'lgani kabi, Xudoning sodiqlariga qarshi qaratilgan papalikning qotilliklar bilan kechadigan so'nggi quvg'in davri boshlanadi. Bu insoniyatning sinov muddatining yakuniga olib keladi; o'sha paytda Mikoil oyoqqa turadi. Bu 1798 yil bilan ifodalanadi; o'shanda ming ikki yuz oltmish yil davomida ravnaq topgan papalik o'limli yaraning g'azabini qabul qildi.

Biz bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

"Bir safar Nyu-York shahrida bo'lganimda, tun paytida menga qavatma-qavat osmon sari yuksalib borayotgan binolarni ko'rish ayon qilindi. Bu binolar yong'inga bardoshli, deb kafolatlangan edi va ular o'z egalari hamda bunyodkorlarini ulug'lash uchun barpo etilgan edi. Bu binolar tobora balandroq va yanada balandroq ko'tarilar, ularda esa eng qimmatbaho materiallardan foydalanilgan edi. Bu binolarga egalik qiluvchilar o'zlariga: 'Qanday qilib biz Xudoni eng yaxshi tarzda ulug'lashimiz mumkin?' degan savolni bermas edilar. Egamiz ularning xayollarida yo'q edi.

"Men o'yladim: 'Eh, koshki o'z mablag'larini shu tarzda sarflayotganlar o'z yo'llarini Xudo qanday ko'rsa, shunday ko'ra olsalar edi! Ular hashamatli binolarni qad ko'tarmoqdalar, ammo butun olam Hukmdori nazarida ularning rejalashtirishi va o'ylab topishlari naqadar ahmoqlikdir. Ular qalb va aqlning bor kuch-qudrati bilan Xudoni qanday ulug'lashlari mumkinligini o'rganmayaptilar. Ular insonning birinchi burchi bo'lgan mana shu narsani nazardan qochirdilar.'"

"Bu ulug'vor binolar qad rostlar ekan, ularning egalari o'z nafslari havasini qondirish va qo'shnilarining hasadini qo'zg'atish uchun sarflashga mablag'lari borligidan manman shuhratparastlik bilan quvondilar. Ular shu tariqa sarflagan mablag'larning ko'p qismi zo'ravonlik bilan, kambag'allarni ezib-siqib qo'lga kiritilgan edi. Ular osmonlarda har bir tijoriy muomala hisobi yuritilishini unutdilar; har bir nohaq bitim, har bir firibgarlik amali o'sha yerda qayd etilgan. Shunday vaqt kelmoqdaki, o'zlarining firibgarligi va surbetligida odamlar Rabbiy ularga oshib o'tishga ruxsat bermaydigan bir nuqtaga yetadilar, va ular Yahovaning sabr-toqatining ham bir chegarasi borligini bilib oladilar."

"Keyin mening ko'z o'ngimda namoyon bo'lgan manzara yong'in vahimasi edi. Odamlar baland va go'yoki o'tga chidamli binolarga qarab: 'Ular mutlaqo xavfsiz', dedilar. Ammo bu binolar go'yo smoladan yasalganidek yonib ketdi. Yong'in mashinalari vayronagarchilikni to'xtatish uchun hech narsa qila olmadi. O't o'chiruvchilar mashinalarni ishga sola olmadilar."

“Menga shunday ko‘rsatildiki, Rabbimizning vaqti kelganda, agar mag‘rur, shuhratparast insonlarning yuraklarida hech qanday o‘zgarish yuz bermagan bo‘lsa, odamlar najot berishda qudratli bo‘lgan qo‘l halokat keltirishda ham qudratli bo‘lishini bilib oladilar. Hech bir yerdagi kuch Xudoning qo‘lini to‘xtata olmaydi. Binolarni barpo etishda ularni vayron bo‘lishdan saqlab qoladigan biror materialdan foydalanib bo‘lmaydi, qachonki Xudo O‘z qonunini mensimaganliklari va o‘zlarining xudbin shuhratparastliklari uchun odamlarga jazo yuborishni belgilagan vaqti kelganda.”

“Jamiyatning hozirgi holati zamirida yotgan sabablarni, hatto ta’lim beruvchilar va davlat arboblari orasida ham, anglaydiganlar ko‘p emas. Hukumat jilovini tutib turganlar axloqiy buzuqlik, qashshoqlik, muhtojlik va tobora ortib borayotgan jinoyatchilik muammosini hal etishga qodir emaslar. Ular iqtisodiy faoliyatni yanada ishonchliroq asosga qo‘yishga behuda urinmoqdalar. Agar insonlar Xudoning Kalomi ta’limotiga ko‘proq e’tibor berganlarida, o‘zlarini hayratga solayotgan muammolarning yechimini topar edilar.”

“Muqaddas Bitiklar Masihning ikkinchi kelishidan sal oldin dunyoning holatini tasvirlaydi. Talon-toroj va tovlamachilik orqali ulkan boyliklar to‘playotgan kishilar haqida shunday yozilgan: ‘So‘nggi kunlar uchun xazina to‘pladingizlar. Mana, dalalaringizni o‘rib bergan ishchilarning sizlar tomonidan firib bilan ushlab qolingani haqi faryod qilmoqda; o‘rimchilarning faryodlari esa Sabo‘ot Egasining quloqlariga yetib borgan. Sizlar yer yuzida aysh-ishrat qilib, o‘zboshimchalik bilan yashadingizlar; so‘yish kunidagidek yuraklaringizni boqdingizlar. Solihni hukm qildingizlar va o‘ldirdingizlar; u esa sizlarga qarshilik qilmaydi.’ Yoqub 5:3–6.”

“Ammo zamonning tez bajo bo‘layotgan alomatlari bergan ogohlantirishlarni kim o‘qiydi? Ular dunyoparastlarda qanday taassurot uyg‘otadi? Ularning munosabatida qanday o‘zgarish ko‘rinadi? Nuh zamonini dunyosining aholisi munosabatida ko‘ringanidan ortiq emas. Dunyoviy ishlar va aysh-ishratga berilib ketgan to‘fondan oldingi odamlar, «to To‘fon kelib, ularning barchasini olib ketmaguncha, anglamadilar». Matto 24:39. Ularga osmondan yuborilgan ogohlantirishlar berilgan edi, ammo ular quloq solishni rad etdilar. Va bugun ham dunyo, Xudoning ogohlantiruvchi ovozigina mutlaqo e’tiborsiz holda, abadiy halokat sari shoshilmoqda.”

“Dunyo urush ruhi bilan junbushga kelgan. Doniyor kitobining o‘n birinchi bobidagi bashorat deyarli to‘liq amalga oshishiga yetib kelgan. Tez orada bashoratlarda tilga olingan kulfat manzaralari yuz beradi.” Guvohliklar, 9-jild, 12–14.